

Ekonomická kriminalita
Hospodářská kriminalita
Finanční kriminalita
Kriminalita bílých límečků

Majetková kriminalita

Další trestné činy s majetkovými dopady

Trestné činy spáchané při podnikání ekonomických subjektů osobami působícími uvnitř těchto subjektů, poškozující práva v hospodářské sféře, zneužívající slabiny hospodářského systému, motivované ziskem nebo touhou po moci, latentní povahy, v masové formě ohrožující fungování právního státu

Úmyslné trestné činy
Abstraktní formulace SP
Jednání je nenásilné povahy
Plánovitost a organizovanost, skupinovitost
až ve formě zločinného spolčení
Internacionálnost
Anonymita, osobní distance mezi
pachatelem a obětí

Hospodářská kriminalita : Hlava VI., část
Hlavy V.

Majetková kriminalita : Hlava V.

Další trestné činy : Hlavy VII., VIII., IX., X.

- Změny v pořadí jednotlivých hlav oproti dřívějšímu TZ – nyní je majetková kriminalita před hospodářskou, větší zájmy jsou tedy kladeny na vlastnictví než na samotnou hospodářskou soustavu.

Hlava VII :

§ 272 – obecné ohrožení

§ 273 – obecné ohrožení z nedbalosti

§ 276 - poškození a ohrožení provozu
obecně prospěšného zařízení

- Hlava VIII :
- § 293 – poškození a ohrožení životního prostředí
- § 294 – totéž z nedbalosti
- § 296 – poškození lesa
- § 297 - neoprávněné nakládání s odpady
- § 304 - pytláctví
- § 305 - neoprávněná výroba, držení a jiné nakládání s léčivy a jinými látkami ovlivňujícími užitek hospodářských zvířat

- Hlava IX :
- § 311 – teroristický útok
- § 314 – sabotáž

- Hlava X.
- § 331 - přijetí úplatku
- § 332 - podplácení
- § 333 - nepřímé úplatkářství

- Hlava II :
- § 173 – loupež

Přímá návaznost na trestný čin krádeže

Pomocná úloha trestní represe

U HK má být výraznější než u jiné trestné činnosti, trestní právo má být tzv. ultima ratio

Výrazem pomocné úlohy by měla být TP legislativa.

Do roku 1989 přeceňování trestní represe

90. Léta – liberalizace

Po roce 1995 – opět zpřísňování

Nový TrZ – zavádí nové skutkové podstaty, zpřesňuje dosavadní, vypuštěn dosavadní § 126/2

Zásahy TP v této oblasti by se obecně měly omezit na tyto oblasti :

- Sankcionovat nesplnění povinností vůči státu
- Zajistit mimotrestní rámec podnikání
- Zajistit postih jednání podvodného charakteru
- Ochrana účetní evidence, obchodních informací, měny, cenných papírů, průmyslových práv
- Postih nabývání výnosů z trestné činnosti

Podobně konstruované skutkové podstaty

Typické zejména u trestných činů hlavy
šesté

Skutkové podstaty obecné a kazuistické –
výhody a nevýhody

Návaznost na mimotrestní normy – postih
nejzávažnějších porušení těchto norem

Zdůraznění znaku neoprávněnosti jednání

Nezávislost soudů na jiných orgánech

Předběžné otázky řeší soudy zásadně samostatně

Vztah k již pravomocným rozhodnutím jiných orgánů

Ohrožovací trestné činy

Některé z těchto TČ jsou dokonány vytvořením nebezpečí – např. § 254 – účetní delikt

Způsobení konkrétní škody je znakem

- vyšších odstavců TČ Hlavy šesté i některých majetkových trestných činů Hlavy páté

Zvláštnosti majetkových poměrů u právnických osob

Právnické osoby jsou samostatné majetkové subjekty

Fyzické subjekty je nevlastní, např. u s.r.o. nejsou společníci podílovými spoluvlastníky společností, ale soubor jejich práv je zvláště vymezen

Specifika společností vlastněných jednou osobou

Nedostatečná ochrana majetku společníků – primárně je poškozen majetek právnických osob – problematika tunelování.

Odpovědnost za zavinění

- Až na výjimky jde o úmyslné trestné činy
- Výjimky jsou pouze § 215, 221, 224 a 232 TrZ
- Tendence rozšiřovat počet nedbalostních trestných činů – výhody a nevýhody
- Vyžaduje se zavinění fyzických osob

Problematika omylů u HTČ

- Právní omyly – neznalost zákona neomlouvá
- Blanketní a odkazovací podstaty HTČ
- Omyl v trestním právu a v předpisech, na které TP odkazuje – právní omyl
- Omyl v mimotrestních předpisech, na které TZ přímo neodkazuje – omyl skutkový
- Nová úprava právního omylu v § 19 TrZ

Složitost jednání v hospodářské sféře

Účinnost postihu – limitována mnoha faktory

- Problémy výkladu a aplikace norem
- Nové praktiky a zaostávání trestního postihu
- Nevhodné chování samotných podnikatelů

Výše způsobené škody podle § 138

Škoda nejméně 10000.- Kč – škoda nepatrná

Škoda nejméně 50000.- Kč – škoda nikoli malá

Škoda nejméně 100000.- Kč – škoda většího rozsahu

Škoda nejméně 1000000.- Kč – škoda značná

Škoda nejméně 10 milionů Kč – škoda velkého rozsahu

Způsoby určování škody - § 137

- 1) cena, za niž se věc v době a v místě činu obvykle prodává
- 2) Účelně vynaložené náklady na obstarání stejné nebo obdobné věci
- 3) Náklady na uvedení věci do původního stavu

Výpočet výše škody – pro nemovitosti a nehmotný majetek – zákon 151/1997Sb. ve znění 303/2013Sb. vyhláška 441/2013Sb.

Pojem věci :

Věci movité a nemovité

Ovladatelná energie – 134

Zaknihované i listinné cenné papíry,
prostředky na účtu

Jiná majetková hodnota – nová úprava

Prakticky nehmotný majetek podle NOZ

Telefonní impulsy – nejsou věci

Okolnosti vylučující protiprávnost

- § 28 až 31 trestního zákona
- Okolnosti mající význam pro HTČ – v zákoně dosud neuvedené:

Svolení poškozeného

- Nově upraveno v § 30
- Funguje pouze ve vztahu ke statkům, kterých se člověk může platně vzdát
- Svolení musí být učiněno svobodně, vážně, srozumitelně
- Musí být učiněno nejpozději při činu
- Učiněné po činu – snižuje společenskou nebezpečnost
- Odůvodněná domněnka o tom, že by poškozený s porušením souhlasil - totéž

Individuální trestní odpovědnost

- Existuje již trestní odpovědnost právnických osob – zákon č. 418/2011 Sb.
- Za PO jednají fyzické osoby
- Problematika rozhodování kolektivních orgánů
- Problematika § 114 TrZ

Dovolená míra nebezpečí

- Přípustné riziko je nově upraveno v § 31.
- Znaky :
- Společensky prospěšný účel a cíl
- Subsidiarita rizika
- Vztah mezi ziskem a ztrátou
- Minimalitace možných rizik a ztrát
- Subjekt rizikového rozhodování
- Optimální informovanost
- Postup de lege artis
- Vyloučení škod na životě a zdraví
- Soulad s požadavky právních norem
- Předem deklarované riziko

V. hlava – trestné činy majetkové.

§ 205 – krádež – nejčastější trestný čin vůbec

Přisvojení si cizí věci zmocněním – nejde o právní pojem přivlastnění, ale o faktický stav.

Obecné návětí a k tomu jednotlivé varianty a) až e). Stačí naplnění jedině z nich

- Druhý odstavec – speciální časově omezená recidiva s vyšší sazbou.
- Vyšší odstavce – odstupňovány mj. i podle výše způsobené škody (nezapomenout na změny podle § 138).
- Příprava je trestná jen ve vztahu k poslednímu odstavci.
- Krádež vloupáním – častá kombinace s § 238 a 228. § 121

- § 206 – zpronevěra.
- Obdobné formulace jako u krádeže, rozdíl je v přisvojení si svěřené věci. Pachatel s ní nakládá natrvalo v rozporu s účelem svěřením. Pojem věci jako u krádeže

- § 207 – neoprávněné užívání cizí věci.
- Dvě varianty, které se podobají krádeži a zpronevěře.
- Rozdíl – zmocnění se věci nikoli malé hodnoty nebo motorového vozidla, nebo způsobení škody neoprávněným užíváním věci.
- Jednání má jenom dočasný, nikoliv trvalý charakter

- § 208 – neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru.
- Dvě varianty – kdo protiprávně obsadí nebo užívá dům..., nebo kdo oprávněné osobě v užívání brání.
- Doplněk k omezování domovní svobody – zde nejde buď vůbec o obydlí, nebo není ohrožen chráněný zájem – např. dům či byt není fakticky užíván

- § 209 – podvod. Klasická obecná skutková podstata, nyní doplněná o nové speciální formy podvodu.
- Vyvolání, využití omylu, zamlčení podstatných okolností. Až čtyři osoby v různých pozicích, klasický způsob je mezi pachatelem a poškozeným.
- Škoda na majetku – širší pojem než věc

- § 210 – pojistný podvod
- Dvě základní skutkové podstaty ve dvou odstavcích – doplněn v roce 1997. V základních SP nemusí být způsobena škoda, ulehčené dokazování oproti dřívějšímu stavu, kdy se musel ve vztahu ke škodě dokazovat úmysl

- § 211 – úvěrový podvod.
- Dvě základní skutkové podstaty ve dvou odstavcích , zaveden v roce 1997. Škoda se vyžaduje až ve vyšších odstavcích. Uvedení nesprávných údajů při získávání úvěru, použití úvěru bez souhlasu věřitele na jiný než určený účel.
- Rozdíl od zpronevěry – zavinění již v okamžiku sjednávání úvěru

§ 212 – dotační podvod

Vylákání dotace, subvence nebo návratné finanční výpomoci. Často v kombinaci s § 260 – podvod ke škodě finančních zájmů EU. Odkazuje na mimotrestní předpisy.

§ 213 - provozování nepoctivých her a sázek – např. tzv. letadlo. Tzv . Skořápky – obecný podvod.

- 216 až 217 – novelizace v roce 2017.
- Legalizace výnosů z trestné činnosti – tzv. praní špinavých peněz.
- Dvě samostatné skutkové podstaty ve dvou odstavcích. Podílnictví (překupnictví) a money laundering. Porušení zejména ustanovení zákona o praní špinavých peněz – povinností finančních subjektů.

- § 218 – lichva a palichva
- Ve dvou odstavcích. Zneužití
- rozumové slabosti, tísně nezkušenosti, lehkomyšlnosti nebo něčího rozrušení, hrubý nepoměr vzájemných plnění
- Často příliš vysoké úroky, soudní praxe není ve výši lichvářských úroků jednotná

- § 220, 221 – porušení povinnosti při správě cizího majetku
- Velmi široce formulovaná skutková podstata – porušení podle zákona uložené nebo smluvně převzaté povinnosti opatrovat nebo spravovat cizí majetek.
- Forma jednání při porušení není zákonem stanovena – možné konání i opomenutí

- Nejčastější porušování – buď zákoníku práce nebo v obchodních společnostech. Porušení péče řádného hospodáře – OZ a ZOOK.
- Rozdíly od nedbalostní formy : u té se žádá hrubá nedbalost,
- Důležitá povinnost
- Způsobení značné škody

Povinnost – vzniká přímo ze zákona, na základě úředního rozhodnutí, případně smlouvou, a to i pracovní smlouvou, na základě plné moci atd.

Subjekty – soukromé osoby (opatrovník v rodinných vztazích), osoby působící vně právnických osob např. na základě plné moci (advokát), členové a pracovníci právnických osob /(statutární a jiné orgány)

- § 222 až 227 – úpadkové neboli konkursní trestné činy. Původně byl v zákoně jediný, nyní se odkazuje na insolvenční zákon a porušení jeho základních povinností
- Nejčastější v praxi – poškození věřitele § 222 a zvýhodnění věřitele § 223.
- Rozdíly – poškození věřitele ve prospěch jiných osob nebo jiného věřitele.

- § 222 – poškození věřitele
- Případy záměrného snižování majetku dlužníka použitelného k uspokojení zájmu věřitele. Úmyslné způsobení insolvence
- 2 jednání dlužníka – poškození vlastního věřitele dlužníka, věřitele cizího dlužníka – zde je subjektem někdo jiný než dlužník. Zde jde v podstatě o pomocné jednání

- Stačí existence jednoho věřitele
- Nevyžaduje se stav předlužení či platební neschopnosti. Realizace již v době, když tyto stavy ještě nejsou dány a pachatel se snaží do budoucna zachránit majetek pro sebe nebo pro jiné osoby.
- Předpokladem je splatnost pohledávky.

- Zvýhodnění věřitele - § 223
- Dlužník vybere k uspokojení jen některé z věřitelů a uspokojí je na úkor ostatních.
- Žádá se více dlužníků se splatnými pohledávkami.
- Platební neschopnost, insolvence – dlužník má více věřitelů a peněžité závazky alespoň 30 dnů po lhůtě

- Předlužení – dlužník má více závazků a jeho splatné závazky jsou vyšší než jeho majetek.
- Zavinění – musí se dovést úmysl vyhnout se rovnoměrnému uspokojení závazků všem věřitelům, dlužník již nemá možnost plnit všem všechno. Může ale plnit některé závazky v úmyslu takto zajistit plnění všem.

- Způsobení úpadku - § 224
- Dvě skutkové podstaty s více variantami jednání – zavedeno novelou. Pachatel si takovým jednáním způsobí úpadek (předlužení nebo platební neschopnost).
- Subjekt – dlužník, který již je v úpadku
- Zavinění – stačí i hrubá nedbalost ve smyslu § 16

- Porušení povinnosti v insolvenčním řízení - § 225.
- Porušení některých povinností podle insolvenčního zákona, ale i jiných povinností mimo něj (např. násilné jednání proti správci konkursní podstaty).
- Pletichy v insolvenčním řízení - § 226
- Porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o svém majetku - § 227

- § 228 – poškozování cizí věci.
- Dvě základní skutkové podstaty – klasická a zavedená tzv. sprejerskou novelou. U té se nežadá způsobení škody v určité výši – těžko by se dokazovala.
- Zničení, poškození cizí věci, učinění věci neupotřebitelnou, nebo postříkání, pomalování nebo popsání barvou.

- Poškození vlastní věci - § 229
- Objektem je zájem na ochraně důležitých kulturních nebo jiných obecných zájmů.
- Předmětem útoku je vlastní věc pachatele
- Ve srovnání s § 228 je trestné i zašantročení věci.
- Znakem není výše škody, ale hodnota věci
- Subjektem je pouze vlastník věci

- § 230 až 232 – tzv . Počítačová kriminalita, není to ale přesné. Řada skutkových podstat ve spojení s činností a ohrožením počítačů a programů.
- Širší kriminologický pojem – kriminalita s počítačem jako nástrojem nebo předmětem útoku i podle obecných skutkových podstat

Trestné činy hospodářské

- § 233 – základní a klasická skutková podstata padělání a pozměňování peněz.
- Odst. 2 – padělání, pozměňování peněz nebo jejich udávání jako pravých,
- § 238 – významné společné ustanovení – ochrana se poskytuje i cizím penězům (měnám) a cizozemským platebním prostředkům a cenným papírům.

- Neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku - § 234
- Subjekt – kdokoliv kromě vlastníka prostředku
- Předčasně dokonáný trestný čin
- Jakákoliv dispozice bez souhlasu oprávněného držitele

- Udávání padělaných a pozměněných peněz - § 235
- Privilegovaný případ od § 233.
- Subjekt – ten, jemuž bylo takovými penězi placeno jako pravými a v tom okamžiku nevěděl, že jde o takové peníze

- Výroba a držení padělatelského náčiní - § 236
- Neoprávněná výroba peněz - § 237
- Ohrožování oběhu tuzemských peněz - § 239

- § 240 – zkrácení daně, poplatku a jiné povinné dávky
- Daň, clo, pojistné, poplatky a jiné povinné dávky. SP odkazuje na primární mimotrestní úpravu. Jediný odstavec zahrnuje dvě formy jednání.
- Zkrácení – nikoliv jen pouhé nezaplacení, ale jednání podvodného charakteru, konání i opomenutí

- Vylákání neoprávněné výhody na některé z plateb. Praktické zejména u DPH a spotřební daně.
- Různé konkrétní formy jednání – směřují ke snižování daňového základu (zatajování přijatých plateb, falešné faktury, účtování neprovedených prací, zařazování neuznatelných výdajů apod.)

- Větší rozsah – viz nyní nový § 138
- Subjekt – poplatník daně nebo osoba za něj jednající, účastníkem může být např. i daňový poradce.
- Tzv. daňová optimalizace – na hranici zákona. Trestné je i obcházení zákona, když právní úkony na první pohled splňují všechny formální znaky, ale směřují pouze ke zkrácení daně

- § 242 . Neodvedení daně...
 - Nesplnění zákonné povinnosti odvést za jiného sraženou daň nebo zálohu na daň nebo za pracovníka příslušnou sraženou část pojistného.
 - Subjektem tedy nikoliv poplatník, ale plátce.
 - Větší rozsah.
 - Speciální účinná lítost – podmínky v § 242
 - U zkrácení daně – ÚL podle § 33 TZ

- Nesplnění oznamovací povinnosti v daňovém řízení - § 243
- Porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží - § 244
- Padělání a pozměnění předmětů k označení zboží pro daňové účely a poplatkovou povinnost - § 245
- Padělání a pozměňování známek - § 246

- § 248 . Porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže.
- První dva rozsáhlé odstavce upravují řadu základních odkazovacích skutkových podstat odkazujících např. na občanský zákoník, zákon na ochranu hospodářské soutěže, zákon o zadávání veřejných zakázek a řadu dalších předpisů.

- Porušení jiného předpisu o nekalé soutěži – odkaz na ustanovení o nekalé soutěži v občanském zákoníku. Způsobení ve větším rozsahu újmy jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům nebo opatření ve větším rozsahu neoprávněných výhod.
- Porušení předpisu na ochranu hospodářské soutěže – odkaz na úpravu

- Zákona na ochranu hospodářské soutěže, z toho pak konkrétně na ustanovení na uzavírání kartelových smluv – jiná porušení nejsou trestná
- Porušení právního předpisu o veřejných zakázkách, konkrétně závazných pravidel zadávacího řízení
- Porušení předpisů upravujících činnost

- Osob oprávněných k podnikání na finančním trhu (banky, pojišťovny, fondy, obchodníci s cennými papíry).
- Žádá se porušení závažným způsobem závazných pravidel obezřetného podnikání, obhospodařování majetku, odborné péče, a způsobení ve větším rozsahu újmy jiným soutěžitelům, spotřebitelům, zadavatelům, dodavatelům

- § 248a – zvláštní ustanovení o účinné lítosti, odkazuje na splnění podmínek podle jiného předpisu na ochranu hospodářské soutěže pro upuštění od uložení pokuty nebo snížení pokuty.
- Platí jen pro § 248/2 ohledně kartelových dohod.

- § 240 a 250 – zařazeny teprve rekodifikací, jde o tzv. burzovní trestné činy.

Neoprávněné vydání cenného papíru;

- Manipulace s kursem investičních nástrojů
- Různé konkrétní formy činnosti – viz burzovní praxe
- Vysoká latence

- § 251 – neoprávněné podnikání
- Neoprávněné a ve větším rozsahu poskytované služby nebo provozování jiného podnikání.
- Odkazuje se na živnostenský zákon a řadu zákonů upravujících jiné podnikání než živnostenské – např. zákon o advokacii. Ne škoda, ale větší rozsah.

- Škoda je až zvláště přitěžující okolností
- Větší rozsah – podle starší judikatury se rovná cca 80 000.- Kč. Vychází se přitom z celkového obrátu podnikání.
- Zavinění – zahrnuje i neoprávněnost podnikání.
- Nelze stíhat pro zkrácení daně – nelze žádat sebeobvinění pachatele.

- § 252 – neoprávněné provozování hazardní hry. Speciální k § 251 pro oblasti upravené zákonem o loteriích a jiných podobných hrách.
- Přísnější podmínky – jde o lukrativní podnikání. Výherní hrací automaty (stačí jeden), loterie, tomboly, sázkové hry, kasina atd. Nevyžaduje se větší rozsah.

- § 253 – poškozování spotřebitele podle zákona na ochranu spotřebitele
- Jde o dvě formy – v prvním odstavci klasická skutková podstata, ve druhém relativně nová – uvádění výrobků na trh.
- Obě jsou speciálními případy podvodu.
- Vysoká latence

- § 254 – zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění – účetní delikt.
- Základ – zákon o účetnictví 563/1991 Sb. ve znění mnoha novel.
- Velké množství základních skutkových podstat ve dvou odstavcích, zahrnuje i např. trestné činy proti obchodnímu rejstříku

- Trestné je nevedení účetních knih a dalších dokladů sloužících k získání přehledu o stavu podnikání, majetku a jejich kontrole, dále uvádění nepravdivých nebo hrubě zkreslených údajů, dále změna, zničení, učinění neupotřebitelnými nebo zatajení účetních dokladů a ohrožení tak majetkových práv jiného nebo včasného a řádného vyměření daně,

- Podle odst. 2 uvedení nepravdivých dokladů, údajů v podkladech pro obchodní rejstřík a další rejstříky, bez zbytečného odkladu nepodání návrhu na zápis nutných údajů do těchto rejstříků nebo neuložení potřebných listin do sbírky listin podle zákona.
- Vysoká latence

- § 255 a 255a – zneužití informace a postavení v obchodním styku. Novela z roku 2017.
- Odst. 1 – neoprávněné zveřejnění, zpřístupnění nebo sdělení třetí osobě dosud nikoli přístupných veřejných informací a způsobení tím větší škody nebo získání většího prospěchu.

- Odst. 2 – tzv. insider trading, speciální ve vztahu k podvodu. Neoprávněné užití takových informací na regulovaném trhu nebo v mnohostranném obchodním systému
- Odst. 2 - tzv. selftrading – nejčastěji obchodování navzájem mezi firmami spojenými jednou osobou. Porušování konkurenčních doložek. Tunelování

- Zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě - § 256
- Zjednání některému dodavateli, soutěžiteli nebo účastníku dražby přednosti nebo výhodnějších podmínek na úkor jiných dodavatelů nebo soutěžitelů. Úmysl – způsobit jinému škodu nebo prospěch.

- Odst. 2 – speciální subjekt- člen hodnotící komise, vyhlášovatel nebo pořadatel veřejné soutěže, licitátor nebo jako člen organizované skupiny
- Odst. 4 – případ přijímání úplatku úřední osobou v souvislosti s výše uvedeným – speciální případ.

- Pletichy při zadávání veřejné zakázky - § 257
- Různé formy jednání popsané v odst. 1 písm. a až d), zahrnující různé případy podvodu, pohrůžek, přijímání úplatku a podplácení.
- § 258 – totéž pro pletichy při veřejné dražbě

- Vystavení nepravdivého potvrzení a zprávy - § 259
- Vystavení takového potvrzení nebo vystavení zprávy nebo potvrzení auditora o finanční situaci či majetkových poměrech.
- Subjekty – banky, auditoři nebo podnikatelé oprávnění k provozování finanční činnosti.

- § 260 – porušení finančních zájmů EU
- Nové ust. od roku 2009, zahrnuje celou řadu jednání i nepodvodného charakteru.
- Vyhotovení, použití nebo předložení nepravdivých, neúplných nebo nesprávných dokladů nebo uvedení nepravdivých skutečností vztahujících se k příjmům nebo výdajům EU.

- Odst. 2 – neoprávněné zkrácení nebo použití finančních prostředků EU.
- Často se vyskytuje ve spojení s dotačním podvodem. Nejčastěji jde o krácení dotací z EU, podvodné získávání prostředků z EU a neoprávněné používání prostředků z EU.
- Způsobení škody je zvláště přitěžující okolností

- § 261 – porušení předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou.
- Dříve finanční celní delikt, poté bylo zkrácení cla přesunuto do zkrácení daně.
- Nyní jde o porušování předpisů nikoli finančních, ale jiných, dotčeny bývají zájmy státu charakteru zdravotního, bezpečnostního, zájmu na uchování uměleckých děl, kulturních památek atd.

- § 261 až 267 – týkají se porušení předpisů o vývozu zboží nebo technologií dvojího užití (seznam stanoví vládní nařízení), a zahraničního obchodu s vojenským materiálem.
- Vývoz bez platného povolení, zkreslení údajů a nevedení podkladů, jejich zničení, poškození, nevedení, zatajení, zásahy do programového nebo technického vybavení

- Průmyslová práva – zařazena na základě mezinárodních smluv, typicky odkazovací skutkové podstaty odkazující na předpisy o průmyslových právech.
- Nejčastěji v praxi používaný TČ – porušení autorského práva podle § 270, odkazuje na autorský zákon a nikoli nepatrné porušení jeho ustanovení.

- Další trestné činy :
- Porušení práv k ochranné známce a jiným označením - § 268
- Porušení chráněných průmyslových práv - § 269
- Padělání a napodobení díla výtvarného umění - § 271

- Trestné činy obecně nebezpečné
- § 272 až 292
- Jejich druhovým objektem je bezpečnost života a zdraví lidí a bezpečnost majetku nenáležejícího samotnému pachateli.
- Kvalifikovaný počet lidí a výše majetku – záleží na jednotlivých skutkových podstatách.
- Většinou jde o trestné činy ohrožovací.

- Následek, dokonání – stačí ohrožení chráněného zájmu, možnost reálného vyvolání poruchy.
- Způsobení poruchy a škody – většinou jde o okolnost podmiňující vyšší trestní sazbu.
- Nebezpečí – konkrétní – je třeba určitého počtu lidí nebo škody – např. § 272
- Abstraktní – stačí, když vznikne situace předvídaná zákonem – např. § 274
- Úmyslné a nedbalostní trestné činy

- Obecné ohrožení - §§ 272, 273
- Základní pojem – obecné nebezpečí.
- Ohrožení více osob nebo cizího majetku.
- Příkladný výpočet v § 272, 273 odst. 1
- Jde o výpočet demonstrativní, vedle uvedených forem jde také o jiné podobně nebezpečné jednání, z něhož typicky vznikají následky uvedené výše.

- Rozsah – alespoň 7 osob, škoda na majetku velkého rozsahu – nyní 10 milionů Kč.
- ON musí hrozit bezprostředně a aby bylo prostorově více rozloženo nebo aby bylo problematické rozsah nebezpečí vymezit.
- Obecně nebezpečné jednání – komisivní i omisivní
- Způsobení požáru, povodně, účinku

- Výbušných látek, záplav výbuchu plynu atd. Jiné podobné jednání – např. v dopravě.
- Vyvolání situace živelné a neovladatelné.
- Velmi závažný trestný čin.
- Úmyslný trestný čin , závažný, ve vyšších odstavcích vysoké trestní sazby.
- § 273 – nedbalostní forma.

- Ohrožení pod vlivem návykové látky - § 274. Dříve nazýváno opilstvím, prošlo značným vývojem
- Stačí abstraktní nebezpečí – stačí např. již započítí jízdy automobilem, k trestnosti není třeba zjišťovat počet ohrožených osob.
- Pachatel – vykonává popsanou činnost

- Zaměstnání nebo jiná činnost, při které by mohlo být způsobeno nebezpečí.
- Typicky – řízení motorového vozidla tvoří až 90 procent zjištěných případů, dále pak jiné činnosti v dopravě, v dolech, elektrárnách, výkon lékařského povolání, funkce střelmistra, jeřábníka apod.
- Nevyžaduje se oprávnění k dané činnosti

- Stav vylučující způsobilost – nesměšovat s nepřítetností.
- Takové ovlivnění fyzických a psychických funkcí, které vylučuje vykonávat činnost bezpečně. Vliv alkoholu, omamných a psychotropních látek ale i jiných ovlivňujících látek, např. i léků.

- Problematika řízení v dopravě – podle judikatury základní spodní hranice ovlivnění alkoholem je 1 promile, ale v konkrétním případě může být stanovena i níže. Do 1 promile – přešupek v dopravě. U jiných omamných látek – dosud je třeba zjišťovat ovlivnění konkrétně podle druhu látky a charakteru člověka, v návrhu je stanovení hranice i zde.

- Porušení povinnosti při hrozivé tísni - § 275
- Zmaření nebo ztížení odvrácení nebo zmírnění hrozivé tísně pro větší skupinu osob, počet dosud není stanoven judikaturou.
- Povinnost poskytnout pomoc – stanovena zákonem nebo smlouvou
- Případy legálního odmítnutí pomoci

- Hrozivá tíseň – stav, při němž je více lidí vydáno útrapám, které jsou pocíťovány jako značně citelné (hlad, žízeň, nemoci, teplotní diskomfort) v důsledku požáru, povodně, epidemie, hromadné dopravní nehody. Nemusí splňovat kritéria obecného nebezpečí ani jím nemusí být vyvolána. Stav musí existovat nebo bezprostředně hrozit.

- Zmaření nebo ztížení tísně- odepřením pomoci podle zákonné nebo smluvní povinnosti bez závažného důvodu, nebo
- Nebo bráněním nebo zmařením pomoci jiným osobám.
- Vztah k TČ podle § 272 a 150 je subsidiární.

- Poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení - § 276, 277
- Obecně prospěšné zařízení – definice v § 132 TZ. Taxativní výčet, nyní i dopravní značky, ne ale např. silnice
- Trestné je vedle ohrožení i zničení, odstranění, poškození a učinění neupotřebitelným - § 276/2

- Způsobení provozu zařízení – okolnost zvláště přitěžující, také způsobení obecného nebezpečí.
- § 277 – trestná je i nedbalostní forma.

- Poškození geodetického bodu - § 278
- Geodetický bod
- Zařízení permanentní stanice pro příjem signálů globálních navigačních systémů
- Oba jsou obecně prospěšnými zařízeními, chráněn je ne jejich provoz, ale jeho použitelnost pro účely geodetické a kartografické.

- Nedovolené ozbrojování - § 279
- Více základních skutkových podstat ve více odstavcích.
- Základní norma – zák. čl. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu.
- § 279 se vztahuje jen na střelné zbraně, jejich zakázané doplňky a střelivo.
- Konkrétně dělení zbraně do skupin viz zákon.

- Nevztahuje se na jiné než střelné zbraně – bodné, sečné, úderné, k jejichž držení není třeba povolení.
- Střelivo, výbušniny, podstatné součásti zbraně – např. hlaveň, zakázané doplňky zbraně – tlumiče, zaměřovače.
- Trestné jsou různé formy jednání – výroba, opatření, přechovávání, uvedení

- Do střelbyschopného stavu, provedení konstrukčních změn, padělání, pozměnění nebo zahlazení jedinečného označení zbraně, hromadění.
- Zbraň hromadně účinná.
- § 279/3b – hromadný trestný čin – alespoň dvě zbraně i postupně

- Vývoj, výroba a držení zakázaných bojových prostředků - § 280
- Nedovolená výroba a držení radioaktivní a vysoce nebezpečné látky - § 281
- Nedovolená výroba a držení jaderného materiálu a zvláštního štěpného materiálu

- Drogové delikty - § 283 až 287.
- Základ – zákon o omamných látkách a prekursorech – č. 167/1998 Sb.
- Viz také § 289 – zmocnění pro jiný zákon a pro vládní nařízení. Ústavní problematika – patrně by definice a množství nemělo určovat vládní nařízení, ale zákon, i když je to nepraktické

- Není trestně postiženo samotné užívání, resp. zneužívání omamných látek, ale jen výroba, pěstování, transport přes hranice, distribuce, přechovávání.
- Musí jít o jednání nedovolené, zejména v rozporu se zákonem o omamných látkách.
- Šíření a propagace toxikomanie – samostatná skutková podstata, protože narkomanie jako taková není trestná.

- Nedovolená výroba a jiné nakládání - § 283
- Neoprávněná výroba, dovoz, průvoz, nabízení, zprostředkování nebo přechovávání pro jiného.
- Prekursor – obecně výchozí látka, z níž vzniká chemickou přeměnou výsledný produkt, tedy používaná při výrobě omamných látek.

- Ohrožovací trestný čin v prvním odstavci
- Spodní hranice množství drogy potřebné pro trestný čin není stanovena – třeba vycházet z § 12/2 TZ, doplněk tvoří drogové přestupky.
- Spotřební držba – není trestná. Držení jedné běžné dávky.

- Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu - § 284
- Zavedeno novelou v roce 1998 – rozšíření trestnosti
- Jde o přechovávání látky pro vlastní potřebu v množství větším než malém. Nižší trestnost pro přechovávání látky z konopí – projev rozlišení drog na tzv. měkké a tvrdé.

- Množství větší než malé – bylo stanoveno vyhláškou, která byla zrušena, v současné době je určení opětovně věcí judikatury.
- Např. marihuana – 0,3 g účinné THC látky.
- Měkké drogy – zařazeny do prvního odstavce s mírnější trestní sazbou.
- Konopné látky – kanabinoidy.

- Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku - § 285
- Nové ustanovení zařazené novým TZ
- 1. odst. – konopí, 2. odstavec – jiné rostliny. Pro vlastní potřebu.
- Opět výraz dělení na tvrdé a měkké drogy, zde jde o drogy tzv. měkké, i když ve 2. odstavci je o něco vyšší sazba.

- Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné látky - § 286
- Předčasně dokonáný ohrožovací delikt – trestné je již samotná výroba nebo opatření, nežádá se kvalifikovaný úmysl vyrobit drogu
- Problematika tzv. zahradnických shopů.

- Šíření toxikománie - § 287
- Trestné jsou svádění, podpora a podněcování jiného ke zneužívání drog.
- Samostatné trestné činy, samotné zneužívání není trestné.
- § 287 odst. 2 písm. c) – zavedeno novelou, rozšířilo trestnost.
- Problematika drogových kuchařek, textů na koncertech apod.

- Druhy nealkoholových drog :
- Opiáty
- Psychostimulancia
- Kanabinoidy
- Inhalanty
- Antidepresiva - léky

- Problematika tzv. legalizace měkkých drog
- Celosvětové měřítko – nastalo uvolnění
- U nás – uvolnění spotřeby drog pro léčebné účely umožnil zákon.
- Problémy s realizací
- Důvody pro a proti legalizaci, výhled do budoucna

- Získání kontroly nad vzdušným dopravním prostředkem, civilním plavidlem a pevnou plošinou - § 290
- Ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku a civilního plavidla - § 291
- Zavlčení vzdušného dopravního prostředku do ciziny - § 292

- Hlava VIII. – trestné činy proti životnímu prostředí. Hlava vznikla nově při rekodifikaci, obsahuje dřívější klasické skutkové podstaty, ale zejména novou zpřísnující úpravu ve formě nových SP
- Většina TČ je v prvním odstavci ohrožovacích s odkazovacími skutkovými podstatami na mimotrestní úpravu z oblasti životního prostředí.

- Poškození a ohrožení životního prostředí
- § 293, 294
- Jednání – znečištění nebo jiné poškození některé ze složek životního prostředí, a to na zvláště chráněném území, v evropsky významné lokalitě, v ptačí oblasti nebo vodním zdroji, nebo na větším území i mimo tyto lokality.

- Žádá se ohrožení společenstva nebo populace volně žijících živočichů nebo planě rostoucích rostlin. Nutné porušení zvláštních právních předpisů vztahujících se k ochraně životního prostředí.
- Nebo zvýšení takového poškození životního prostředí nebo ztížení jeho odvrácení nebo zmírnění.
- Trestná je i nedbalostní forma.

- Poškození lesa - § 295, 296
- Subjekt způsobí vznik holé seče nebo závažné poškození lesa nebo proředění lesního porostu, a to na celkové větší ploše lesa. Nejčastěji těžbou, ale může to být i činnost produkující imise nad zákonný limit.
- Celková větší plocha lesa – 1,5 ha
- Značná plocha holoseče – 3 ha souvisle.

- Neoprávněné vypuštění znečišťujících látek - § 297
- Neoprávněné nakládání s odpady - § 298
- 2 formy jednání – přeprava odpadů přes hranice bez oznámení nebo souhlasu příslušného orgánu veřejné moci nebo ukládání, odkládání, přeprava nebo jiné nakládání s odpady. Nemusí jít o odpady nebezpečné.

- Neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami - § 299, 300
- Jednání v rozporu s CITES – Úmluvou o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících rostlin a planě rostoucích rostlin, která vypočítává tyto druhy.
- Trestná je i nedbalostní forma.

- Odnímání nebo ničení živočichů a rostlin - § 301
- Nemusí jít o zvláště chráněné druhy.
- Odnímání z přírody tak, že to ohrožuje jejich místní populaci v rozporu s právními předpisy nebo rozhodnutími orgánů veřejné správy.

- Týrání zvířat - § 302
- Pojem zvířete – viz § 134. Pro účely postihu podle těchto skutkových podstat není zvíře věcí. Pouze obratlovci.
- Kdo týrá zvíře surovým nebo trýznivým způsobem ...
- Jednotlivé způsoby týrání – viz zákon na ochranu zvířat 246/1992 Sb.

- Tam jsou vypočteny i jednotlivé způsoby dovoleného usmrcení zvířete.
- Usmrcení nebo způsobení trvalých následků na zdraví – okolnost způsobující vyšší trestní sazbu.
- Ubližování zvířatům, poškozování jejich zdraví, jejich strádání, zhoršování jejich životních podmínek.

- Chov zvířat v nevhodných podmínkách - § 302a
- Chov zvířete v nevhodných podmínkách a tím ohrožení jeho života, způsobení útrap a kořistění z takového chovu (např. tzv. množírny psů).
- Problematika tzv klecových chovů slepic

- Zanedbání péče o zvíře z nedbalosti - § 303
- Žádá se hrubá nedbalost.
- V praxi – zejména v zemědělství, v cirkusech, při chovu zvířat různými chovateli, při dopravě zvířat v nevyhovujících podmínkách

- Pytláctvé - § 304
- Neoprávněný lov zvěře nebo ryb v hodnotě nikoliv nepatrné (nyní alespoň 10000.- Kč, neoprávněné převedení na jiného nebo přechovávání ulovené zvěře nebo ryb
- Zásah do práva myslivosti a lovu ryb, ne tedy např. usmrcení zvířete při dopravní nehodě

- Zvláště přitěžující okolnost – lov v organizované skupině (lov, naháňka, odnášení zvěře atd.), lov zvláště zavrženíhodným způsobem (nahánění a znehybňování zvěře pomocí silných reflektorů, užití přístrojů na noční vidění), hromadně účinným způsobem (lov ryb výbušninou) nebo v době hájení.

- Děkuji za pozornost.